Valtioneuvoston kanslia/Kaunismaa

Asiantuntijalausunto VaV 17.11.2023

Komission vuoden 2024 työohjelma ja ennakkovaikuttaminen

Komissio julkaisi vuoden 2024 työohjelmansa 17.10.2023. Kyse on nykyisen komission viimeisestä vuosittaisesta työohjelmasta. Käsittelyssä olevalla E-kirjeellä (E41/2023 vp) määritellään **valtioneuvoston pääprioriteetit komission vuoden 2024 työohjelmaan** jatkumona viime vuonna käyttöön otettuun toimintalinjaan.

Hallitusohjelman mukaan **Suomi on aktiivinen, luotettava ja ratkaisuhakuinen jäsenmaa**, joka **toimii aloitteellisesti, rakentavasti ja ennakoivasti edistääkseen omia tavoitteitaan**. Tähän liittyen hallitus on linjannut, että Suomen **EU-vaikuttamista ja ennakkovaikuttamista tulee tehostaa ja kannanmuodostusta nopeuttaa**.

Vuosittain laaditaan konkreettinen EU-vaikuttamisstrategia Suomen edun kannalta keskeisistä EU-kysymyksistä. Osana tätä toimintamallia käsittelyssä olevassa E-kirjeessä on määritelty ennakkovaikuttamisen prioriteetit komission vuoden 2024 työohjelmassa mainittujen tulevien aloitteiden joukosta. Valitut **prioriteetit ovat vaikutuksiltaan laajoja ja poikkisektoraalisia** ja niiden suhteen on vaikutettava erityisen aktiivisesti ennakolta, sitoen myös eduskunta sekä keskeiset sidosryhmät mukaan ennakkovaikuttamislinjausten laatimiseen.

Valtioneuvoston pääprioriteetit komission vuoden 2024 työohjelmassa ovat:
- Komission **tiedonanto ilmastotavoitteeksi vuodeksi 2040** (komission ehdotusta odotetaan tammi-maaliskuussa 2024)
- Komission **tiedonanto laajentumista edeltävistä uudistuksista** ja toimintapolitiikan uudelleentarkasteluista (komission ehdotusta odotetaan huhti-kesäkuussa 2024)
- **Eurooppalainen puolustusteollisuusstrategia** (komission ehdotusta odotetaan tammi-maaliskuussa 2024)

Oikea-aikaisen ennakkovaikuttamisen ja eduskunnan osallistumisen mahdollistamiseksi valtioneuvosto laatii valtioneuvoston **pääprioriteeteista ennakkovaikuttamislinjaukset sisältävät E-kirjeet**. Ilmastotavoitteen ja puolustusteollisuusstrategian osalta nämä toimitetaan lähiaikoina eduskunnan käsittelyyn ja laajentumistiedonannon osalta alkuvuodesta. Lisäksi painopisteistä laaditaan **konkreettiset vaikuttamissuunnitelmat** sekä englanninkieliset non-paperit.

Samaan aikaan on **tärkeää jatkaa tehokasta vaikuttamista komission jo antamista ehdotuksista** käytävissä neuvotteluissa nyt priorisoitavien uusien aloitteiden ohella.

Suomen vaikuttamistyölle on **keskeistä**, että yksittäisiin ehdotuksiin vaikuttamisen ohella vaikutetaan Eurooppa-neuvostossa kesällä 2024 hyväksyttävän unionin strategisen agendan sisältöön sekä **ennakkovaikutetaan tulevan komission ohjelmaan**. Siksi valtioneuvosto laatii E-kirjeen koskien vaikuttamista EU:n strategiseen ohjelmaan sekä ennakkovaikuttamista tulevan komission ohjelmaan myöhemmin tänä syksynä.

Hallitus valmistelee lisäksi **valtioneuvoston periaatepäätöksen ennakkovaikuttamisen** järjestämisestä ja ennakoivasta kannanmuodostuksesta. Tämä toimii osaltaan vastauksena myös eduskunnan edellyttämiin valtioneuvoston valmiuksiin vaikuttaa ennakollisesti ja työn resursointiin. Periaatepäätöksellä pyritään vakiinnuttamaan ja resursoimaan tehokas ennakkovaikuttamistyö valtioneuvostossa ja sen ministeriöissä.